

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล และเพื่อศึกษาระดับความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเพชรบุรี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีในครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 45-54 ปี มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ตำแหน่งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนใหญ่มียาได้ 5,001-10,000 บาท

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความมีประสิทธิภาพ หลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานตามหลักนิติธรรมในเรื่องบริหารงาน โดยยึดหลักการ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของ อบต. อย่างเคร่งครัดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กฎ ระเบียบที่ อบต. กำหนดขึ้นมีความถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล มีความทันสมัยได้รับการยอมรับจาก พนักงานทุกท่าน การบริหารงานของ อบต. มีความชัดเจน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ของทางราชการ ตามลำดับ ส่วนการพิจารณาเรื่องใดๆ นั้น ยึดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของอบต. เป็นหลัก โดยไม่เลือกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานตามหลักคุณธรรมในเรื่องบริหารงาน อย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ เอื้อเฟื้อ และมีน้ำใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตตามลำดับ ส่วน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรมต่อทุกคน โดยไม่มีอคติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยการบริหารงานตามหลักความโปร่งใสในเรื่อง ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ จัดให้มีกลไกในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน เช่น ประชาคม ,การบริหารงานภายใน อบต.มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์ ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ, เปิดโอกาสให้ ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานของ อบต. ตามลำดับ ส่วนกระบวนการทำงานของ อบต. เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมในเรื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ของ อบต. เช่น การแข่งขันกีฬา งานประเพณีต่างๆมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ในการจัดซื้อจัดจ้างมีการแต่งตั้งตัวแทนประชาคม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน/หมู่บ้าน ส่งเสริมการทำงานในสภาท้องถิ่นมีคณะกรรมการและ เวทีประชาคม ตามลำดับ ส่วนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาเพื่อกำหนดนโยบาย ออกระเบียบ ข้อบังคับ อบต. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยการบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบในเรื่อง ยอมรับผลที่เกิดจากการตัดสินใจและการกระทำทั้งผลดีและผลเสียและสามารถอธิบายเหตุผลใน

การกระทำนั้นได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน อบต. มีความสนใจ และเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ตามลำดับ ส่วนดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องตามรายงานผลการตรวจสอบและผลการประเมินจากฝ่ายตรวจสอบอย่างจริงจัง, และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง ครบถ้วน และทันกำหนดเวลามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.6 ด้านหลักความมีประสิทธิภาพ พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยการบริหารงานตามหลักความมีประสิทธิภาพในเรื่องมีการรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ จัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และความสามารถของแต่ละบุคคล ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นคุณภาพและผลงานของงานเป็นสำคัญ การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่หมู่บ้านจะได้รับ ตามลำดับ ส่วนใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหมู่บ้าน/ชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 เพศ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีเพศต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีตำแหน่งต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 รายได้ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีรายได้ต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 หลักนิติธรรม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม คือ การออกกฎข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตามความต้องการของประชาชน มีการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาจัดทำร่างข้อบัญญัติ มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กฎข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ สำนักงาน หรือที่ทำการ หรือที่ชุมชน หรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่นทำเป็นเอกสารแจกจ่ายการประชุม หรือเสียงตามสาย เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 หลักคุณธรรม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม คือ มีการจัดสรรงบประมาณด้วยความเป็นธรรมครอบคลุมทุกหมู่บ้าน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งฝ่ายข้าราชการหรือพนักงานประจำ ต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน จะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มาทำงานตรงต่อเวลามีการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคและถูกต้อง ผู้บริหารมีการตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ มีการประชุมบุคลากรรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำไปปฏิบัติ มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการจัดทำมาตรฐานจริยธรรม หรือกรอบกติกาการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคน ต้องทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเอง มีบทลงโทษเท่าที่ทำได้ ในกรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 47 ตรี (8) เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 หลักความโปร่งใส

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสคือ การที่ผู้บริหารมีนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมการบริหาร เพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อ/จัดจ้างและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญร่วมในการพิจารณาเพื่อช่วยในการตัดสินใจจัดซื้อจัดจ้างเทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้บริหาร มีการรายงานผลการสอบราคา ประเมินราคาและเรื่องต่าง ๆ โดย

การประชาสัมพันธ์ และแจ้งให้อำเภอและจังหวัดรับทราบ มีการเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง มีการจัดสถานที่และเอกสารให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานได้ มีการประกาศเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์ รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารหรือช่องทางรับเรื่องร้องเรียนการทุจริต

ประเด็นที่ 4 หลักการมีส่วนร่วม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไร รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการรับฟังความคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น มีแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของ อบต.

ประเด็นที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีการจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึงทั้งในและนอกสถานที่ และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีป้ายแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติ มีช่องทางให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก เช่น ผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์ของหน่วยงาน มีการสำรวจโครงสร้างพื้นฐานและดำเนินการซ่อมแซมให้ใช้งานได้

ประเด็นที่ 6 หลักความมีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ เสนอว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีประสิทธิภาพ คือ การบริหารงานโดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน มีการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น มีการจัดทำโครงการก่อสร้างที่สอดคล้องและตรงตามความต้องการของพื้นที่ การประชุมต่างๆ ควรมีการสอดแทรกการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเป็นมืออาชีพ

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความมีประสิทธิภาพ หลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจวรรณ วันศิศรี (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด มีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ส่วนด้านความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วมมีธรรมาภิบาลต่ำ และสอดคล้องกับ พระเจริญ จิตสุโก (เมืองประทับ) (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีรายได้ต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับเบญจวรรณ วันศิศรี (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บทบาทหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่อายุ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด และสอดคล้องกับ นกมล สุรนักรินทร์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ มัทนา เหลืองนาคทองดี (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานบริหารมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรได้ดำเนินการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรม ประชุมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานด้านหลักความโปร่งใส ควรได้ดำเนินการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพราะเป็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เป็นระบบ เพราะยังผู้บริหารท้องถิ่นมีความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานท้องถิ่นมากเท่าใด การทำงานหรือการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น น่าจะบรรลุเป้าหมายหรือพันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องมีการบริหารงานเพื่อเพิ่มความโปร่งใสโดยการเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านทางเว็บไซต์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร หรือจัดให้มีหมายเลขสายด่วนแจ้งร้องเรียนร้องทุกข์ หรือตู้ ปณ. เป็นต้น เพื่อให้การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรนำข้อเสนอแนะที่ได้จากช่องทางต่างๆ มาปรับปรุงการบริหารงาน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเป็นผลจากการที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี มีการบริหารงานด้วยหลักคุณธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต และบริหารงานอย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานด้านต่างๆ ให้กับบุคลากรได้นำไปปฏิบัติตาม ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีจะต้องยึดมั่นในการบริหารงานตามหลักคุณธรรมที่ดีนี้ต่อไป เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้บรรลุความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

3.3 ควรศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีที่อาจจะเป็นปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อมูลทางวิชาการให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3.4 ควรศึกษาการบริหารงานของกลุ่มประชากรที่เป็นข้าราชการ เนื่องจากข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติไม่ตรงตามหลักธรรมาภิบาลชัดเจนและครอบคลุมเท่าที่ควร